

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Starostwie Powiatowym w Starachowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Starostwo Powiatowe w Starachowicach; ul. dr Władysława Borkowskiego 4; 27-200 Starachowice woj. świętokrzyskie tel./fax: 41 276-09-00, 41 276-09-02 REGON: 291019672, NIP 6641830307. Starostą Powiatu Starachowickiego jest Pan Dariusz Dąbrowski. W okresie objętym kontrolą funkcję Starosty Powiatu Starachowickiego pełnił również Pan Andrzej Matynia.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorz Trapcia – Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, starszy inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (kierujący zespołem kontrolerów), oraz Anna Korcipa – inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych – na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednich upoważnień Nr 894/2015 i 895/2015 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pana Sławomira Ciasia.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 29 października 2015 r.
Dokonano wpisu do Książki kontroli pod pozycją nr 10/2015.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Realizacja przez samorząd powiatowy zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz przyjętego Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Powiat starachowicki dysponuje lokalnym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie [zał. nr 1]. Dokument zatwierdzono do realizacji 30 października 2014 roku, na mocy Uchwały Nr LII/370/2014 Rady Powiatu w Starachowicach w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Liczący 13 stron dokument zawiera definicje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, lokalną diagnozę zjawiska opracowaną w oparciu o dane statystyczne dotyczące: liczby formularzy Niebieska Karta wypełnionych w latach 2012 i 2013, liczby spraw prowadzonych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” przekazanych do sądu, liczby osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego na terenie gmin powiatu starachowickiego z tytułu przemocy.

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program zakłada:

- rozbudowę infrastruktury udzielającej wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie poprzez uruchomienie Punktu Konsultacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (działanie skorelowane z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie);
- prowadzenie działań mających na celu zwiększenie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie (utworzenie tablic informacyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie, placówkach oświatowych, rozpowszechnianie broszur, ulotek dot. zjawiska – działanie skorelowane z pkt 2.2.1 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie);
- edukację dzieci, młodzieży i osób dorosłych w obszarze mechanizmów powstawania przemocy, jej skutków (uwzględnienie problematyki przemocy w szkolnych programach profilaktycznych);
- prowadzenie oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej (udzielanie specjalistycznej pomocy terapeutycznej sprawcom przemocy);
- promowanie wartości rodzinnych oraz prawidłowych metod wychowawczych bez użycia przemocy poprzez organizację i udział w kampaniach społecznych

Kowalska

(działanie skorelowane z pkt 2.2.1 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie);

- podnoszenie kompetencji służb realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach dot. przemocy w rodzinie (działanie skorelowane z pkt 4.4.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie);
- włączenie treści dot. profilaktyki antyprzemocowej do programów profilaktycznych prowadzonych przez placówki oświatowe.

Program wskazuje źródła finansowania, sposoby monitorowania oraz realizatorów poszczególnych działań. Nie zawiera harmonogramu działań, co – w opinii zespołu kontrolerów – utrudnia monitorowanie stopnia realizacji Programu i dokonywanie okresowej ewaluacji podjętych działań.

Z przedłożonego w trakcie kontroli przez Pana Wiesława Daszkowskiego Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie sprawozdania z realizacji programu za 2014 rok oraz od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli [zał. nr 2] wynika, że w okresie objętym oceną jednostka kontrolowana realizowała działania polegające na:

- organizacji debaty społecznej – „Przemoc domowa – problem rodziny” (24.VI.2014r.);
- przygotowaniu i realizacji kampanii medialnej pn. „Między przemocą a niemocą”. Spoty telewizyjne i radiowe emitowane były w TV Starachowice oraz Radiu Eska (X-XI 2014r.). Warto podkreślić, że w realizację kampanii telewizyjnej zaangażowali się pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz ich rodziny – wspólnie stworzyli spot TV, wcielając się w role: ofiary, sprawców oraz świadków przemocy w rodzinie;
- organizacji przez Stowarzyszenie „Przystań” konferencji opatrzonej hasłem: Jeśli nie teraz to kiedy” połączonej z podsumowaniem kampanii przeciw przemocy „Między przemocą a niemocą” (XII 2014r.);
- organizacji szkolenia (3h) dla przedstawicieli ogniwa patroloво - prewencyjnego Policji. Realizatorem szkolenia było Stowarzyszenie „Przystań”. W szkoleniu wzięło udział 40 osób (2014 r.);
- podnoszeniu kwalifikacji zawodowych przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie poprzez udział w profesjonalnych szkoleniach dot. problematyki przemocy dla kadry pierwszego kontaktu (2014r.);
- utworzeniu tablicy informacyjnej w holu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie (2015r.);
- organizacji dwóch spotkań (28.VIII i 7 X 2015r.) z kierownikami ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu starachowickiego, przewodniczącymi zespołów interdyscyplinarnych, Komendy Powiatowej Policji, Sądu, Prokuratury Rejonowej, Kuratorów Sądowych, realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego w Skarżysku Kamiennej, dotyczących optymalizacji dotychczas prowadzonej współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozważenia przystąpienia przez Powiat w 2016 roku do realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc [zał. nr 3].

Ponadto, w czerwcu 2015 r. uruchomiono Punkt Konsultacyjny, udzielający wsparcia m. in. osobom doznającym przemocy w rodzinie. Punkt Konsultacyjny został włączony do struktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w dniu 20.I.2015 na podstawie Uchwały Nr 10/2015

Zarządu Powiatu w Starachowicach w sprawie: zmian w Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i wprowadzenia tekstu jednolitego [zał. nr 4].

9

Dyżury w Punkcie Konsultacyjnym prowadzi Pani Beata Herc-Jaworczak – psycholog, posiadająca przygotowanie do pracy z osobami z rodzin dotkniętych przemocą zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu. Punkt Konsultacyjny działa w:

- każdy poniedziałek miesiąca od 15³⁰ do 19³⁰;
- każdy drugi i czwarty tydzień miesiąca od wtorku do czwartku w godz. 7⁰⁰ – 9³⁰;
- każdą drugą i czwartą sobotę miesiąca w godz. 7³⁰ – 16⁰⁰;
- każdy pierwszy i trzeci tydzień miesiąca od wtorku do piątku w godz. 15³⁰ – 19³⁰.

Psycholog zatrudniony w Punkcie Konsultacyjnym odpowiada przede wszystkim za udzielanie pomocy psychologicznej klientom, informowanie o możliwościach i miejscach świadczących specjalistyczną pomoc oraz edukację osób pokrzywdzonych w zakresie przysługujących im praw. Pomoc świadczona jest w formie kontaktu bezpośredniego, jak również w formie rozmów telefonicznych. W 2015 roku w związku z przemocą z pomocy Punktu Konsultacyjnego skorzystało 21 osób [zał. nr 5].

Poza w/w działalnością do zadań Punktu Konsultacyjnego, wynikających z Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy: opracowanie i rozpowszechnianie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy oraz sporządzenie sprawozdawczości z tego zakresu.

Od rozpoczęcia działalności Punktu Konsultacyjnego do dnia kontroli wykonano następujące działania:

- ✓ zaprojektowano, wykonano i upowszechniono 1000 sztuk ulotek dotyczących działalności Punktu Konsultacyjnego;
- ✓ w prasie lokalnej zamieszczono ogłoszenie informujące o funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego, podobną informację zamieszczono na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie [zał. nr 6];
- ✓ w lokalnej telewizji udzielono wywiadu dotyczącego działalności Punktu Konsultacyjnego;
- ✓ podjęto współpracę z gminami z terenu powiatu w celu dokonania okresowego monitoringu skali zjawiska przemocy – zebrano dane statystyczne dot. liczby „Niebieskich Kart”, spraw związanych z przemocą skierowanych do sądu, liczby osób skazanych przez sąd i dozorowanych;
- ✓ wystosowano pisma do sądu rejonowego, prokuratury rejonowej, komendy powiatowej policji zawierające dane teled adresowe realizatorów programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie z terenu województwa świętokrzyskiego;

Ad. 2 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Do dnia kontroli powiat starachowicki nie opracował programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z informacji przedłożonej przez Dyrektora

Kończy

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Pana Wiesława Daszkowskiego wynika, iż działania w powyższym zakresie będą realizowane we współpracy z placówkami oświatowymi. W dniu 16 października 2015 r. do szkół z terenu powiatu wystosowało pismo z zapytaniem czy placówki te dysponują i wdrażają programy odpowiadające wymogom wynikającym z art. 6 ust. 3 pkt. 2 przedmiotowej ustawy [zał. nr 7]. Uzyskane informacje pozwolą na opracowanie i wdrożenie jednolitych programów profilaktycznych w powyższym zakresie.

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do dnia kontroli powiat starachowicki nie dysponował infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. W okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczania w w/w placówkach osób z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie. Nie prowadzono również w okresie kontroli interwencji w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujących odbieraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą [zał. nr 8].

Powiat starachowicki dysponuje natomiast ośrodkiem interwencji kryzysowej. Infrastruktura prowadzona jest na zlecenie Powiatu przez lokalną organizację pozarządową Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie „Przystań”. Umowy na realizację zadania podpisano zarówno w 2014 (umowa Nr 21/2014 z dnia 3.II.2014) jak i bieżącym roku (umowa nr 24/PK/2015 z dnia 16.II.2015 r.). Przedmiotem umowy jest wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: *Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz realizacja programów wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie*. Zadanie rozliczane jest co rocznie pod koniec IV kwartału. Warto zauważyć, iż umowa nr 21/2014 zakończyła się z dniem 31.XII.2014 r., a kolejna zawarta została dopiero w dniu 16.II.2015 r., tak więc można uznać iż w tym okresie zadanie to nie było realizowane.

W ramach przedmiotowych umów Stowarzyszenie „Przystań” prowadzi interwencje kryzysową i udziela poradnictwa specjalistycznego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, jest również realizatorem programów terapeutycznych, których odbiorcami są osoby dotknięte przemocą domową. Dyżury specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone są w Ośrodku Interwencji Kryzysowej 5 dni w tygodniu po sześć godzin. W 2014 roku z tytułu przemocy wsparcie ze strony Ośrodka Interwencji Kryzysowej otrzymało ogółem 360 osób, w tym 320 kobiet, 15 mężczyzn i 25 dzieci. Wszystkie osoby, które zgłosiły się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej korzystały z poradnictwa psychologicznego, 138 osób skorzystało z poradnictwa prawnego, zaś poradnictwem rodzinnym i zawodowym objęto 300 osób. Do programów terapeutycznych w 2014 roku przystąpiło 176 osób, (w tym: 150 kobiet, 16 dzieci i 10 mężczyzn). Programy ukończyło 120 osób (98 kobiet, 16 dzieci i 8 mężczyzn). W w/w okresie utworzono 3 grupy terapeutyczne.

W 2015 roku z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzonego przez Stowarzyszenie skorzystało 400 osób doznających przemocy, w tym 350 kobiet, 38 mężczyzn oraz 12 dzieci. Osoby te skorzystały w Ośrodku Interwencji Kryzysowej z pomocy psychologicznej, porad prawnych oraz udziału w grupie wsparcia.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Rada Powiatu starachowickiego w 2014 roku na mocy Uchwały Nr LII/370/2014 z dnia 30 października 2014 roku przyjęła do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Realizowane w okresie kontroli w ramach w/w Programu różnorodne działania korelują

Korzybie

z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;

2. Do dnia kontroli Powiat nie opracował programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3. W okresie kontroli nie zachodziła konieczność zapewnienia schronienia mieszkańcom Powiatu z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie. Nie prowadzono również interwencji w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujących odebraniem dziecka z rodziny dotkniętej przemocą;
4. Zadanie polegające na prowadzeniu Ośrodka Interwencji Kryzysowej zarówno w roku 2014 jak i 2015 powierzono Stowarzyszeniu Pomoc Rodzinie „Przystań” w Starachowicach. Realizacja działania prowadzona jest na podstawie zapisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności instytucji pożytku publicznego i wolontariacie.

Uwagi:

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 nie zawiera harmonogramu działań, co – w opinii zespołu kontrolerów – utrudnia monitorowanie stopnia realizacji Programu i dokonywanie okresowej ewaluacji podjętych działań;
- Zadanie polegające na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej nie jest realizowane w formie ciągłej z uwagi na przerwę pomiędzy końcem jednej umowy, a zawarciem kolejnej. Brak w/w ciągłości może negatywnie wpłynąć na jakość świadczonej pomocy osobom w kryzysie, w tym ofiarom przemocy w rodzinie.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. W czasie kontroli stwierdzono iż jednostka nie realizowała jednego z zadań ustawowych.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej;
- Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Panem Wiesławem Daszkowskim.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Zgodnie § 18 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 126 poz. 718) kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Konwija

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Grzegorz Trzypień
Anne Kociępa

Ze strony kontrolowanej:

STAROSTA
Dariusz Dąbrowski

Kielce, dn. 2 listopada 2015 r.

Stawachowice, dn. *13.11* 2015 r.

Zaproszenie ss,
dn. 05.11.2015 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Slawomir Gias
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ